

HÄRKÄVEHMAAN KOULUN SISÄILMAONGELMAT

1. Lainsäädännöllinen tausta

Lausunnon taustaksi esitämme otteita työturvallisuuslaista ja Valtioneuvoston asetuksesta työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista.

Työturvallisuuslain 738/2002 toisen luvun 8 §:n ensimmäisessä momentissa todetaan työnantajan yleisestä huolehtimisveloitteesta seuraavaa: ”Työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Tässä tarkoituksessa työnantajan on otettava huomioon työhön, työolosuhteisiin ja muuhun työympäristöön samoin kuin työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat.”

Työturvallisuuslain toisen luvun 10 §:n ensimmäisessä momentissa todetaan: ”Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, milloin niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. Tällöin on otettava huomioon muun ohella:

- 1) tapaturman ja muun terveyden menettämisen vaara kiinnittäen huomiota erityisesti työssä tai työpaikassa esiintyviin 5 luvussa tarkoitettuihin vaaroihin ja haittoihin;
- 2) esiintyneet tapaturmat, ammattitaudit ja työperäiset sairaudet sekä vaaratilanteet;
- 3) työntekijän ikä, sukupuoli, ammattitaito ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä;
- 4) työn kuormitustekijät; ja
- 5) mahdollinen lisääntymisterveydelle aiheutuva vaara.”

Työturvallisuuslain viidennen luvun 25 §:ssä todetaan: ”Jos työntekijän todetaan työssään kuormittuvan hänen terveyttään vaarantavalla tavalla, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin kuormitustekijöiden selvittämiseksi sekä vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi.”

Työturvallisuuslain viidennen luvun 32 §:n ensimmäisessä momentissa todetaan: ”Työpaikan rakenteiden, materiaalien ja varusteiden sekä laitteiden tulee olla turvallisia ja terveellisiä työntekijöille. Niiden tulee olla käsiteltävissä, kunnostettavissa ja puhdistettavissa turvalisesti.”

Työturvallisuuslain viidennen luvun 37 §:ssä todetaan: ”Työpaikalla, jossa esiintyy ilman epäpuhtauksia, kuten pölyä, savua, kaasua tai höyryä työntekijää vahingoittavassa tai häiritsevässä määrin, on niiden leviäminen mahdollisuuksien mukaan estettävä eristämällä epäpuhtauden lähde tai sijoittamalla se suljettuun tilaan tai laitteeseen. Ilman epäpuhtaudet on riittävässä määrin koottava ja poistettava tarkoituksenmukaisen ilmanvaihdon avulla.”

Valtioneuvoston asetuksen 577/2003 (asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista) 9 §:n ensimmäisessä ja toisessa momentissa todetaan: ”Työhuoneen ilmatilan tulee olla vähintään kymmenen kuutiometriä kutakin työntekijää kohden. Tätä laskettaessa otetaan työhuoneen korkeudesta huomioon enintään kolme ja puoli metriä. Jos työpaikalla käytetään koneellista ilmanvaihtoa, se on pidettävä toimintakunnossa. Laitteistossa oleva

työntekijöille välitöntä terveyshaittaa aiheuttava lika ja muut epäpuhtaudet on puhdistettava. Laitteiston on toimittava niin, että työntekijöiden terveydelle ei aiheudu haittaa tai vaaraa.”

2. Härkävehmaan koulun sisäilmakysymys

Härkävehmaan koulun sisäilma on aiheuttanut osalle henkilökunnasta oireilua. Oireilujen syitä on selvitetty ja tietyin toimenpitein pyritty eliminoimaan jo useamman vuoden ajan, ainakin vuodesta 2004 lähtien. Tutkimuksissa on käytetty myös ulkopuolista konsulttia, Suomen Sisäilmaston Mittauspalvelu Oy:tä.

Kaupungin sisäilmatyöryhmä on käsitellyt sisäilmaongelmaa useaan otteeseen ja työryhmän toimesta koulun henkilökunnalle on järjestetty muutama tiedotustilaisuus saatujen mitaus- ja tutkimustulosten esittelemiseksi. Sisäilmatyöryhmään kuuluu edustajia ympäristöterveydenhuollosta, työterveyshuollosta, tilapalvelusta, siivouspalveluyksiköstä ja työsuojelusta.

Tutkimuksissa ei ole löytynyt yksiselitteisiä syitä oireiluun, vaan on jouduttu hakemaan ratkaisua mahdollisia tekijöitä pois sulkemalla. SSM:n Jukka Kärkkäistä vapaasti siteeraten voi todeta, että sisäilmaongelmiin liittyvä tiede ja tieto ei vielä ole kehittynyt niin pitkälle, että mittalaittein voitaisiin päästä sellaisiin tarkkuuksiin ja sellaiseen herkkyyteen kuin jollekin aineelle tai ilmiölle altistunut ja altistuksen kautta herkistynyt ihminen pääsee. Jo toteutetuista toimenpiteistä antaa tarkemman selvityksen tilapalvelu. Lisäksi työterveyshuolto on teettänyt kaksi sisäilmastokyselyä koulun henkilökunnalle. Jälkimmäisen kyselyn perusteella on todettavissa, ettei sisäilman oleellista muutosta parempaan suuntaan ole havaittavissa.

Tosiasia on, että osa Härkävehmaan työntekijöistä saa työpaikallaan oireita, jotka häviävät esimerkiksi loman aikana. Tiedossa on selkeimpinä esimerkkeinä tekstiilityön opettaja ja lukuvuoden 2008 – 2009 opinto-ohjaaja, jotka ovat joutuneet vaihtamaan voimakkaiden oireiden vuoksi työpaikkaa. Lisäksi kuluvan lukuvuoden opinto-ohjaaja on ilmoittanut, ettei jatka ko. työtilassa voimakkaiden oireiden vuoksi.

3. Työsuojelun lausunto

Työterveyshuollon tekemän sisäilmastokyselyn tulosten perusteella Härkävehmaan koululla on jo tehdyistä toimenpiteistä huolimatta sekä hajuhaittoja että muuta sisäilmaongelmaa. Erytisen huolestuttavana on pidettävä opinto-ohjaajien voimakasta oireilua. Turvallisuuspäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu ovat sitä mieltä, että ainakin opinto-ohjaajan työhuoneen osalta on harkittava huoneen käyttökieltoon asettamista uuden lukuvuoden alusta lähtien, kunnes lisäselvityksiä oireilun syistä ja toimenpiteitä syiden poistamiseksi on tehty.

Sisäilmatutkimuksia Härkävehmaan koululla joudutaan jatkamaan sisäilmatyöryhmän tekemän suunnitelman mukaisesti.